

הדרך לחיזוק האמון בצה"ל מחייבת הפנמה כי לכישלון פנים רבות

אמון הציבור בדיווחי דובר צה"ל ממילא נחלש משמעותית לאורך המלחמה, לצד מדדים נוספים המעידים על ירידה באמון החברה האזרחית בצה"ל

ירדן אסרף, ענת שפירא / 2 בספטמבר, 2024

עם היוודע דבר הירצחם בשבי של שישה חטופים אשר היו חקוקים היטב בתודעה הציבורית וחלקם אף נכללו ברשימת החטופים שהיו חלק מהמתווה שגובש בתחילת יולי, היה זה שוב דובר צה"ל תא"ל הגרי שנשלח להיות פניי הכישלון אל מול הציבור, כדי לספוג את זעמו. זאת בשעה שנשיא ארה"ב הספיק להוציא הודעת תנחומים, עת שראש ממשלת ישראל שתק שעות עד שהפיץ הצהרה מוקלטת, דבר המהווה עדות כואבת כשלעצמה לעוצמת הניתוק בין השלטון לעם.

בפעם הקודמת, פגשנו את תא"ל הגרי על רקע החרדה הציבורית נוכח ההמתנה המתמשכת לתגובת איראן וחיזבאללה. מסיבות העיתונאים שבהן לא היה דבר רלוונטי, מחדש או מרגיע להגיד לציבור, היוו הוכחה נוספת לכך שמדובר בסיטואציה תקשורתית נוחה לגורמים מסוימים בדרג הצבאי ובדרג המדיני, אך אשר מביאה לערעור האמון בצה"ל ובדובר צה"ל. זאת, לאור העובדה שהציבור התקשה להאמין לכך שאין צורך לשנות את ההנחיות, בעוד שמקביל הוא נחשף לדיווחים על חלוקת טלפונים לווייניים לשרים ועל תרחישי אימים למתקפה. דוגמא בולטת נוספת לכך ניתן לזהות באירוע הקשה במגידל שמס שהוביל בין היתר לביקורת קשה עד כדי השתלחות בתא"ל הגרי, בין היתר בשל שגיאות שהגרי בעצמו הודה בהן, כאשר הבולטות שבהן היו שנמוך האסון על ידי בידולו כאסון לעדה הדרוזית במקום אסון לאומי, וכן הניסוח הלקוי שבו בחר להשתמש כדי להבהיר את אכזריותו של חיזבאללה וממנו השתמע שצה"ל הופתע מכוונותיו של ארגון הטרור.

באופן פרדוקסלי, הביקורת הזו נשמעת למרות שהגרי היה היחיד שלקח אחריות על האירועים וסיפק תשובות לציבור, וחרף העובדה שלכישלון יש פנים אחרות שהציבור מצפה לפגוש בזמנים כאלה. עם זאת, הבשורה הקשה הבוקר מתווספת לשורת כישלונות נוספים שנשארו יתומים, אשר הגרי נדרש לאמץ אותם אל חיקו כי אף גורם אחר, צבאי בכיר או מדיני בכיר, לא התנדב למשימה. הסיטואציה התקשורתית הזו התקבעה כבר בראשית המלחמה, כאשר הגרי היה היחיד שהתייצב מול המצלמות ואיפשר שקיפות מול הציבור על ידי מענה על שאלות בשידור חי, כדי להפיג מעט מן הכאוס ששרר.

...

הכותבות הינן חוקרות במכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS)

למאמר המלא:

<https://www.maariv.co.il/journalists/opinions/Article-1129380>